

ЗМІСТ

Вступ	21
Пролог. Віддаючи тілу належне	25
Тіло і розум	25
У пошуках методу	26
Тіло як цілитель	28
Як користуватися цією книгою	34
Розділ І. Тіло як цілитель	36
1. <i>Тіні забутого минулого</i>	36
Задум природи	36
Навіщо звертатися до дикої природи?	39
Уся справа - в енергії	42
2. <i>Таємниця травми</i>	45
Що таке травма?	45
Чаучілла, Каліфорнія	49
Таємниця травми	52
Пробудження тигра: перший проблеск	53
3. <i>Рани, які можуть зцілювати</i>	59
Травма — це не хвороба, а розлад здоров'я ...	65

4. <i>Цей дивний новий світ</i>	69
Травма — це не довічний вирок	69
Цей дивний новий світ	71
Травма!	73
Те, чого ми не знаємо, може нашкодити нам ...	76
Реальність травмованої людини	78
Повернись до нормального життя	79
Хто отримує травму?	80
Причини травми	85
5. <i>Зцілення та спільнота</i>	90
Як зцілюють шамани	90
Соматичне переживання®	96
Визнання необхідності зцілення	97
Почнімо - покличемо дух назад у тіло	99
6. <i>Відображаючи травму</i>	101
Медуза	101
Чуттєве сприйняття	103
Дозвольте тілу озвучити свою думку	111
Використовуйте чуттєве сприйняття, щоб слухати свій організм	113
Як організм спілкується	123
Відчуття і чуттєве сприйняття	125
Ритм — всі діти Божі ним володіють	127

7. Досвід тваринного світу	130
Тварини теж так роблять	130
Слухайте, коли говорить мозок рептилій!	133
Наодинці з природою	135
Сприйнятливість	137
Орієнтувальна реакція	139
Тікай, бийся... або завмири	143
Повернення до нормальної життєдіяльності ..	146
8. Як біологія стає патологією: завмирання ...	149
Стадія нерухомості	149
У всьому винен неокортекс	150
Страх і нерухомість	151
«Як вони увійшли, так і вийдуть»	152
Наче сама смерть	154
Кумулятивний ефект	157
Як біологія стає патологією	158
9. Як патологія стає біологією: оживання	160
Повторний розгляд реакції Ненсі:	
перший крок	161
Уся справа — в енергії	162
Маріус: наступний крок	164
Повторне подолання	171
Соматичне переживання —	
поетапне повторне подолання	174
Елементи повторного подолання	176

Розділ II. Симптоми травми	181
10. Ядро травматичної реакції	181
Збудження — те, що піднялось, повинно опуститися	181
Травма є травма незалежно від того, що її спричинило	183
Ядро травматичної реакції	188
Гіперзбудження	189
Стиснення	192
Дисоціація	194
Безпорадність	201
А потім була травма	203
11. Симптоми травми	205
Симптоми	206
Ми знову й знову ходимо по колу	211
Геть із замкнутого кола	215
12. Реальність травмованої людини	216
Загроза, яку неможливо виявити	217
Місіс Фаєр	219
Невміння синтезувати нову інформацію / невміння вчитися	223
Хронічна безпорадність	225
Травматичний зв'язок	227
Травматична тривога	228

Психосоматичні симптоми	230
Заперечення	230
Гледіс	231
Чого очікують люди, які пережили травму ...	234
Останній виток	235
Розділ III. Трансформація	237
13. Програма повторення	237
Повторне відтворення	237
5 липня, 6:30 ранку	249
Життєво важлива роль усвідомлення	251
Джек	253
Патерни шоку	254
Без усвідомлення ми не маємо вибору	255
Повторне відтворення проти повторного подолання	256
У театрі власного тіла	258
Постскрипtum. Як далеко у часі та просторі?	259
14. Трансформація	262
Два обличчя травми	264
Рай, пекло і зцілення: золота середина	266
Нехай потік тече — повторне подолання ...	268
Маргарет	272
Що сталося насправді?	273

Повторне подолання і повторне відтворення ...	276
Що таке пам'ять?	281
Мозок і пам'ять	283
Але це виглядає таким реальним!	286
Але я пишаюся тим, що вижив	293
Мужність відчувати	295
Бажання та зцілення	296
І трохи допомоги від наших друзів	297
15. <i>Одинадцята година: трансформація соціальної травми</i>	299
Агресія у тварин	301
Людська агресія	303
Чому люди вбивають, калічать і катують одне одного?	305
Коло травми, коло благодаті	307
Трансформація культурної травми	308
Епілог чи епітафія?	312
Природа зовсім не дурна	313
Розділ IV. Перша допомога при травмі	315
16. <i>Надання першої (емоційної) допомоги після нещасного випадку</i>	315
Фаза 1: Негайні дії (на місці події)	315
Фаза 2: Після того, як людину доставили додому або до лікарні	317

Фаза 3: Починаємо досліджувати та заново переборювати травму	318
Фаза 4: Переживання моменту зіткнення	321
Завершення	322
Сценарій зцілення після нещасного випадку ...	323
17. Перша допомога дітям	329
Відстрочені травматичні реакції	329
Перша допомога при нещасних випадках та падіннях	332
Подолання травматичної реакції	337
Як я можу визначити, що моя дитина зазнала травми?	340
Семмі: історія одного випадку	342
Травматична гра, повторне відтворення та повторне подолання	347
Ключові принципи повторного подолання травми у дітей	349
Епілог	
Три мізки, один розум	354

ПРОЛОГ

Віддаючи тілу належне

Тіло і розум

Якщо щось збільшує, зменшує, обмежує або розширює здібності нашого тіла до дії, воно у такий спосіб збільшує, зменшує, обмежує або розширює відповідні здібності нашої свідомості. І якщо щось збільшує, зменшує, обмежує або розширює здібності нашої свідомості, воно у такий спосіб збільшує, зменшує, обмежує або розширює відповідні здібності нашого тіла.

Спіноза (1632–1677)

Якщо у вас виникають дивні симптоми, які ніхто, здається, не спроможний пояснити, їх причиною може бути травматична реакція на минулу подію, яку ви, ймовірно, вже навіть не пам'ятаєте. У цьому ви не самотні. І ви не божевільні. Існує раціональне пояснення того, що з вами відбувається. Вам не завдано незворотної шкоди: ваші симптоми можна зменшити або навіть усунути. Ми знаємо, що внаслідок травми свідомість переходить у глибоко змінений стан. Наприклад, людина, яка потрапила в автокатастрофу,

спочатку не лише не відчуває жодної емоційної реакції, а й навіть не має чіткого спогаду чи відчуття, що це насправді з нею сталося.

Ці захисні чудо-механізми (наприклад, дисоціація та заперечення) дозволяють нам пережити ці критичні періоди в надії, що ми дочекаємось того безпечного часу та місця, коли ці змінені стани «зійдуть нанівець».

При травмі в тілі відбуваються такі самі глибокі зміни. Воно напружується, готуючись відреагувати, стискається від страху, завмирає і відключається від жаху та безпорадності. Коли дія захисної реакції на руйнівне переживання припиняється і свідомість приходить у норму, тілесні реакції також повинні нормалізуватися після того, що сталося. Але якщо цей відновлювальний процес порушується, наслідки травми закріплюються, і людина стає травмованою.

Психологія традиційно розглядає травму через її вплив на свідомість. Подібний підхід у кращому разі правильний лише наполовину і зовсім не відповідає поставленому завданню. Тільки розглядаючи тіло та свідомість як єдине ціле, ми зможемо знайти глибоке розуміння травми та зцілити її.

У пошуках методу

Ця книга присвячена тому, як можна подолати травматичні симптоми, використовуючи натуралістичний підхід, який я розробляю протягом останніх 25 років. Я не розглядаю посттравматичний стресо-